

Jäljennös

Kouluneuvos Olli Sampoian tarkastuslausunto Someron yhteiskoulussa 28-29.3.1961 pidetystä kielten ainetarkastuksesta

28.-29.3.1961 allekirjoittanut tarkasti kielten opetusta Someron yhteiskoulussa. Koululle 22.7.1959 hyväksytyn lukusuunnitelman mukaan luetaan IC luokalla esperantoa 6 vkt. ja seuraavina kahtena lukuvuotena saadaan jotakin oppiainetta tällä luokalla opettaa esperantoksi. Tämän mukaisesti opetettiin nyt IIC ja IIIC luokilla maantietoa esperantoksi. Opettajana on unkarilainen Istvan Morocs. Niillä luokilla, joilla I luokalla on esperantoa, saksa alkaa II ja ruotsi III luokalta. Seurasin III C luokan ruotsin tunnin, opettajana maist. Martta Pyhänniska, ja saman luokan saksan tunnin, opettajana leht. Anni Halme. Vertailun vuoksi kuuntelin III A ja III B luokkien englannin ja saksan tunnin (opettaja leht. Halme). Lisäksi seurasin IC luokan esperanto-tunnin. Tarkastin IC-luokan esperantovihot.

Neuvottelussa, johon kutsuin kaikki kielten opettajat, olivat läsnä v.t. rehtori Pertti Viitanen sekä koulun entinen rehtori Joel Vilkki.

Saksan, englannin ja ruotsin opetus Someron yhteiskoulussa on tasoltaan hyvin tyydyttävää, osin hyvääkin. Kaksi opettajista on täysin pätevää ja kokenutta kielten opettajaa, kolmas (Pyhänniska) on auskultoinut vain yhden lukukauden, mutta nänenkin opetuksensa on nykyiselläänkin riittävän tehokasta.

Hra Morocsin esperantoksi pitämä maantieteen tunti ei vakuuttanut joka suhteessa. Tunnilla käsiteltiin Afrikkaa. Opettaja valit-

Ji kartalle vuorollaan kolme oppilasta, joista varsinkin kaksi selvisi opettajan kanssa käymästään keskustelusta hyvin. Näytti siltä, että he pystyivät esperantoksi selvittämään läksyn asioita. Huomattavaa on, että oppikirja on tavallinen maantieteen kirja eikä esperantoksi kirjoitettu. Koko tunti meni pääasiassa näiden kolmen oppilaan kuulustukseen joskin kysymyksiä tehtiin myös jonkin verran koko luokalle. Jälkeenpäin sain selville, että esiintyneet oppilaat olivat luokan parhaita. Näin ollen jäi näkemättä kuinka keskinkertaiset ja heikot oppilaat olisivat selviytyneet. Valitettavasti hra Morocsin sairastuminen esti tarkemman tutustumisen esperanton käyttämiseen oppikielenä. Selvältä tuntui, että esperanton käyttäminen maantieteen opetuksessa voi heikentää tämän aineen opetustuloksia siitä huolimatta, että opettaja saakin aineen opetusta koskevaa ohjausta ao. opettajalta, v. t. rehtori Viitaselta. Tuloksista voidaan tehdä päätelmiä varmemmin vasta sitten kun nämä luokat ovat ennattäneet riittävän pitkälle. Endotin, että tulosten tarkkailemiseksi pidettäisiin III C luokalla maantieteen koe suomeksi tämän vuoden keväällä.

I C luokan esperantotunnilla kävi selville oppilaiden halun ja innon kielen käyttelyyn. Heidät oli totutettu siihen, että he saivat vastata myös kuorossa. Oppilaat tekivät myös useita kysymyksiä opettajalle. He vaikuttivat kiinnostuneilta ja yritteliäiltä. Tunnilla ei lainkaan puhuttu suomea, mutta kuitenkin näytti suurin osa oppilaista hyvin pysyvän mukana. Tätä auttoi myös onnistunut tehtävä, eläinsatu, jossa opittavat sanat toistuivat luonnostaan moneen kertaan. Parhaat oppilaat pystyivät tunnin lopulla kertomaan koko faabelin yhteen jaksoon verraten sujuvasti.

Näytti siltä, ja samaa vakuuttivat kielten opettajat, että

esperanton oppiminen vaikuttaa edullisesti muiden kielten oppimis-
mahdollisuuksiin. Kun esperantossa edistyminen on nopeaa ja oppilaat
sitä saavat tuntea osaavansa sitä, se edistää positiivista asennoi-
tumista toisiinkin kieliin ja rohkaisee suurempaan yritteliäisyy-
teen. IIIC luokka oli siten edistynyt verraten hyvää vauhtia sak-
sassa ja ruotsissakin, eikä saksan osalta ollut vallan paljon jäl-
jessä IIIB-luokkaa, joka oli alkanut opintonsa aikaisemmin.

29.3.1961

Olli Sampola
Olli Sampola

Jäljennöksen oikeaksi todistaa: Helsingis-
sä, kouluhallituksessa, huhtikuun 17 päivänä 1963
Apulaiskirjuri

Margit Snellman